

mindelige Mening, at Altergang kunde afholdes uden Prædiken, og det blev ganske vist sat ind i vedkommende Paragraf i Loven, at Sognebaandsløsernes Præst maatte udføre de kirkelige Handlinger, Barsedaa, Altergang o. s. v., med den udtrykkelige Tanke, at dermed var der ikke givet dem Tilladelse til at afholde Prædiken. Men senere hen har det høje Kultusministerium vedkendt sig en anden Anskuelse. Der er nemlig gennem Ministeriet udfærdiget en lgl. Resolution af 17de August 1888, og derefter have Biskopperne faaet Tilladelse til, at de kunne bemyndige Præsterne til at afholde Altergang uden Prædiken, naar vedkommende Præster søge derom. Det er med andre Ord en gammel Ritualbestemmelse, som i Tidernes Løb var gaaet i Glemmebogen, men nu frister Kultusministeriet den op i 1888 og siger: Der maa ikke holdes Altergang, uden der holdes Prædiken, og hvis I ville være fri for at afholde Prædiken, naar I holde Altergang, skulle I give Ansøgning ind til Biskoppen, og vi bemyndige ham til at give Jer fritagelse derfor. Nu kan jeg ikke — det kan være en Mangel ved min Opfattelse —, men jeg kan virkelig ikke forstaa andet, end at fra denne Skrivelses Dato af have Sognebaandsløsernes Præster ikke alene Ret til, naar de holde Altergang, saa ogsaa at prædike, men de have virkelig en Pligt dertil, og de kunne kun slippe for det, naar de give en Ansøgning ind til Biskoppen, som Biskoppen bevilger. Men en saadan Ansøgning falde de aldrig paa at give ind, de agte ikke at fritage sig derfor, de ville netop gerne have den Ret, og hvis der ikke skulde komme andet ud af den Diskussion i Dag, vil jeg i alt Fald haabe, at der kommer dette ud, at det bliver klart for Sognebaandsløserne Landet over, at de kunne virkelig saa deres Præster til at holde Prædiken i deres Sognekirke, naar der vel at mærke er Altergang. Det glæder mig, at jeg paa det Punkt er enig med den danske Kirkeret, som er udgivet for nogle Aar siden paa Kultusministeriets Foranstaltning af Professor H. Magen og nuværende Kontorchef i Kultusministeriet Timm. Pag. 154 i denne Kirkeret udtales, idet man der taler netop om Sognebaandsløsernes Forhold til deres Præster — jeg vil tillade mig at oplæse disse Verser med den højtærede Formands Tilladelse —: „Det er en Selvfølge, at de paagældende kirkelige Handlinger maa udføres ritualmæssigt, saa at der maa prædikes ved Altergang, hvor ingen Dispensation er erhvervet“, og der fortsættes: „I Tilladelsen til at benytte Kirken til Altergang er derfor ogsaa indbefattet Tilladelse til at holde den

dertil hørende Prædiken“. Det glæder mig, at den danske Kirkeret udtaler det, og da jeg ved, at det højtærede Kultusministerium har anbefalet os Præster at anstafte denne Kirkeret og — det er vel Meningen — studere den saa grundigt som muligt, haaber jeg, at de Præster, der have Sognebaandsløser, særlig ville læse, hvad der staar Pag. 154 og rette sig derefter, men jeg mener rigtig nok, at dette er ikke tilstrækkeligt. Derfor holder jeg paa, at hvad der forlanges i Endringsforslaget under Nr. 3, for øvrigt efter sit Indhold det samme, som der forlanges efter Lovforslagets § 3, burde give en Ret for vedkommende Præst til at holde Prædiken i Sognebaandsløsernes Sognekirke, ogsaa naar han ikke afholder Altergang. Jeg haaber, jeg har gjort gældende her, at naar han holder Altergang, har han Ret til at afholde Prædiken. Jeg vil haabe, at den højtærede Minister vil stille sig velvilligt, som Ministeren stillede sig velvilligt ved 1ste Behandling, til dette, at Sognebaandsløsernes Præst ogsaa faar Ret til at holde Prædiken i deres Sognekirke, uden at han er nødt til at holde Altergang. Ganste vist vil det jo være ret nemt, ret let at saa etableret en Altergang, saadan at han kan holde Prædiken dermed; men jeg synes ikke, at det er absolut tiltalende, at der nødvendigvis skal indrettes en Altergang, for at Præsten kan saa Lejlighed til at prædike.

Endnu skal jeg sige et Par Ord. Det ærede Mindretal, som jeg tillod mig at nævne for kortere Tid siden, udtaler i Slutningen af sin Betænkning, at Mindretallet maaste nok kunde mene, at der var Grund til at kræve og maaste ogsaa Trængsel til et vist Fremstrid paa den kirkelige Lovgivning, men det burde i saa Fald komme fra det høje Kultusministerium. Derfor holder Mindretallet paa, at vi skulle vise denne Sag fra os med en Opfordring til den højtærede Minister om at komme med Forslag i den Retning. Heri kan Udvalgets Flertal heller ikke være enig med det ærede Mindretal. Selve Loven af 25de Marts 1872 er fremkommen ved privat Initiativ, og det forekommer ogsaa Flertallet ganske naturligt, at Love af den Art fremkomme paa den Maade. Det er ude i Landet, ude i Befolkningen, at Ulemperne føles af disse mange Gange temmelig hermetisk tillukkede Kirker. Det er Befolkningen derude, som ønsker Dørene aabnede til dem, ønsker Kirkebygningerne mere brugte, og da er det saa meget rimeligt, at Befolkningen derude benytter sine Nigsdagsmænd som Talerør for dette Krav og denne Trængsel. Og naar selve Loven af 25de Marts 1872 er fremkommen ved privat Initiativ,